

живо, мъртво на свои крака,
ке станатъ и ке дадатъ отвѣтъ
на цѣла Европа, на цѣлъ свѣтъ:
— Я българка сумъ, българинъ сумъ я,
българе живѣятъ въ тая страна“

Вие знаете също много добре, че двамата братя Димитъръ и Константинъ Миладинови сж родени въ Струга. Тѣ загинаха въ цариградския затворъ само, защото се бориха за българското народно дѣло. Тѣ събраха и ни оставиха ценни сборници съ български народни пѣсни. Пламененъ апостолъ на българщината бѣ поетътъ Григоръ Пърличевъ отъ Охридъ, който бѣ увѣнчанъ отъ гръцката академия на наукитѣ съ лавровъ вѣнецъ за една негова поема.

Следъ освобождението на България Македония остана извънъ предѣлитѣ на българската държава. Както българитѣ въ свободна България, тѣй и тѣзи въ Македония, живѣеха съ копнежа за едно общо отечество. Въ предосвободителната епоха всички български поети — Жинзифовъ, Чинтуловъ, П. Р. Славейковъ, Хр. Ботевъ възпѣваха болкитѣ, радоститѣ и стремежитѣ на българския народъ, възпѣваха България, като смѣтаха, че Македония отъ само себе се включва въ нея. Но следъ освобождението българскитѣ поети и писатели правятъ вече разлика: за Македония се говори отдѣлно. П. Р. Славейковъ въ стихотворението си „Татковина“ казва:

На уста ми сладка дума
ще да бжде този кжтъ,
гдето Дунавъ, Вардаръ, Струма
и Марица си текатъ.

Голѣмиятъ български поетъ Ив. Вазовъ чувствува голѣма мжка, че Македония е откъсната отъ България, и винаги, при всички случаи, неговата лира отеква за всички страдания на българския народъ въ Македония.